

NAVIGASIE VAN MARKWISSELVALLIGHEID TE MIDDE VAN POLITIEKE EN EKONOMIESE ONSEKERHEID

Februarie 2025 het markwisselvalligheid gesien, met veerkragtigheid wat getoets is deur verdienste verrassings, beleidsverskuiwings en ekonomiese onsekerheid. Nvidia het met 7% geval ná die vrystelling van sy Kwartaal 4-resultate, terwyl die VSA sy tariefretoriek verskerp het, met planne om tariewe van 25% op die EU, Meksiko en Kanada, en 10% op China in te stel (van krag op 4 Maart).

Plaaslik het die regering versuim om die 2025-begroting te aanvaar en dit het die fiskale druk op verbruikers beklemtoon. Staatskuld het gestyg tot 75,4% van BBP (R5,9 triljoen), met bestedingsdruk en 'n dalende per kapita BBP wat beleggerssentiment beïnvloed.

SUID-AFRIKA: DIE BEGROTING WAT NIE WAS NIE

Die 2025-Begrotingsbeleidsverklaring, wat oorspronklik op Woensdag 19 Februarie sou plaasvind, is uitgestel weens interne politieke meningsverskille oor 'n voorgestelde verhoging in die belasting op toegevoegde waarde (BTW) van 15% na 17%. Hierdie moontlike 2%-verhoging het sterk teenkanting gekry, veral in die lig van die reeds gespanne finansiële posisie van baie huishoudings en die swak belastinginkomste in die ekonomie. Die bykomende BTW-las sou nie net verbruikerskoste verhoog nie, maar ook moontlik byna 'n volle persentasiepunt tot die Verbruikersprysindeks (VPI) se inflasiekoers bydra, afhangend van hoe nulkoersitems hanteer word.

Die BTW-verhoging sou na verwagting sowat R58 miljard se addisionele belastinginkomste genereer, wat sou help om fiskale druk oor die medium termyn aan te spreek. Met hierdie plan nou onseker, moet die regering alternatiewe maniere verken om die inkomste-tekort te oorbrug:

1. Aanpassing van ander belasting – Dit kan verhogings insluit in persoonlike inkomstebelasting, maatskappybelasting of brandstofheffings om vir die verlore BTW-inkomste te vergoed.
2. Gebruik van die Goud- en Buitelandse Wisselkoerskontingensiereserwerekening (GFECRA) – Dit behels die benutting van buitelandse valutareserwes om uitgawes te finansier, soos voorheen gedoen is.
3. Vermindering van staatsbesteding – 'n Politiek-sensitiewe benadering wat dalk 'n vermindering in die staatsdienssalarisse, maatskaplike toelaes of infrastruktuurbeleggings kan behels.

4. Verhoogde skulduitreiking – Die regering kan meer in die effektemark leen, wat moontlik hoër opbrengste en verhoogde staatskuldverpligtinge tot gevolg kan hê.

Die vertraging in die begrotingsaankondiging het onsekerheid in finansiële markte veroorsaak, met beleggers wat die moontlike implikasies noukeurig ontleed. Die effektemarkte het tot dusver gematig gereageer, hoewel daar steeds kommer is oor hoe die regering die inkomste-tekort gaan vul. Indien die staat besluit om sterker op lenings staat te maak, kan dit staatseffekte verder verswak.

Vanuit 'n kredietgraderingsperspektief behoort die uitstel nie 'n noemenswaardige korttermyn-impak te hê nie. S&P Global Ratings, een van die drie groot graderingsagentskappe (saam met Fitch en Moody's), het Suid-Afrika se kredietvooruitsigte in November 2024 tot positief verhoog, wat dui op die moontlikheid van 'n toekomstige opgradering van die huidige BB-gradering. Hierdie besluit was gebaseer op 'n verbeterde politieke omgewing ná die stabiele en vreedsame Nasionale Verkiezings verlede jaar, asook die vorming van die Regering van Nasionale Eenheid (RNE). Gegewe hierdie konteks, word verwag dat graderingsagentskappe 'n wag-en-sien-benadering sal volg eerder as om onmiddellik op die begrotingsvertraging te reageer.

Op die ekonomiese front het Suid-Afrika se inflasiekoers in Januarie tot 3,2% gestyg, teenoor 3,0% in Desember, ná 'n metodologiese hersiening deur Statistiek Suid-Afrika. Hierdie styging is hoofsaaklik aangedryf deur hoër koste in behuising, nutsdienste, versekering en finansiële dienste, in lyn met ekonome se verwagtinge.

SUID-AFRIKA: DIE BEGROTING WAT NIE WAS NIE VERVOLG

Suid-Afrikaanse Reserwebank-goewerneur Lesetja Kganyago het eksterne risiko's beklemtoon, insluitend stygende globale tariewe, wat die breër deflasie tendens kan ontwrig. Voordat die volgende Monetêrebeleidskomitee (MBK)-vergadering in Maart plaasvind, is daar tans 'n 24%-waarskynlikheid vir 'n 25 basispunte rentekoersverlaging. Tog bly die algemene verwagting dat die SARB rentekoerse voorlopig onveranderd sal laat.

AMERIKA SE SKULDKWESSIE

'n Nuutgestigte adviesliggaam, geskep deur VSA-president Donald Trump en gelei deur die biljoenêr-entrepreneur Elon Musk, is aangewys om regeringsbesteding te sny en die federale staatsdiens te verklein. Die inisiatief poog om regeringsoperasies te optimaliseer, deur uitgawes en doeltreffendheid te verbeter wat belastingbetalers belas.

Ten spyte van sy amptelik klinkende naam, is die "Department of Government Efficiency" (Doge) nie 'n formele regeringsagentskap nie. Anders as amptelike federale departemente, wat kongresgoedkeuring benodig, is Doge deur een van Trump se presidentiële uitvoerende bevele geskep. Dit funksioneer uitsluitlik as 'n adviesliggaam, met toegewyde spanne wat besteding in elke regeringsagentskap moet beoordeel. Berigte dui daarop dat ten minste vier werknemers van Doge in elke groot federale departement geplaas sal word om koste te evalueer en moontlike besparings te identifiseer.

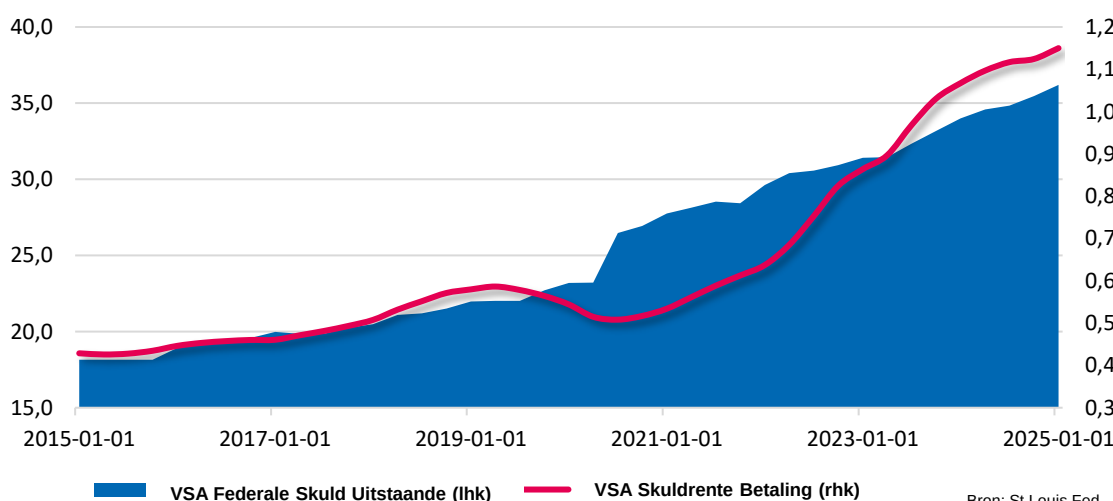
'n Sleutelement van Doge se mandaat behels die

modernisering van regerings IT-infrastruktuur en die vermindering van die aantal staatsamptenare. Die adviesliggaam moet sy werk teen Julie 2026 voltooi, waarna finale aanbevelings gemaak sal word oor herstrukturering van federale agentskappe, begrotingsoptimalisering, en moontlike posvermindering.

Musk het in die openbaar verklaar dat Doge se missie is om belastingbetalers se geld te beskerm en te help om die VSA se nasionale skuld te verminder, wat tans op 'n verbysterende \$36 triljoen staan. Een van die grootste bekommernisse rakende hierdie groeiende skuld is die stygende koste van rente-betalings. In die tweede helfte van 2024 het rente-uitgawes op Amerikaanse staatskuld die \$1 triljoen-kerf oorskry, wat hoër is as die jaarlikse nasionale verdedigingbegroting.

Indien dit ongeskonde gelaat word, argumenteer Musk en sy span dat hierdie stygende skuld beduidende ekonomiese risiko's vir die land inhou.

Fig 1. VSA Nasionale Skuld en Rente-Uitgawe (U\$tn)

Die inligting en menings in hierdie dokument word in goeder trou opgeteken en is gebaseer op bronne wat as geloofwaardig geag word. Daar word geen verklaring, verbinten of waarborg van watter aard ook al gegee oor die akkuraatheid en/of volledigheid van sodanige inligting of die korrektheid van sodanige opinies nie. Portfolio Analytics ("Analytics") kan hoegenaamd nie op enige van die voorstelle, vooruitskattings of stellings in hierdie Nuusbrieff op enige wyse hoegenaamd aanspreeklik gehou word nie en hoe dit ook al ontstaan het ten opsigte van enige eis, skade, verlies of uitgawes wat direk of indirek gely word deur 'n belegger wat handel op die inligting in hierdie dokument vervat nie. Die inligting in hierdie dokument is slegs vir feitelike inligting en bemerkingsdoeleindes en is geen vorm van advies, leiding of aanbeveling nie. Verder, as gevolg van die feit dat Analytics nie as 'n finansiële adviseur optree nie, het Analytics nie 'n finansiële behoefte-ontleding gedoen nie en vertrou op die behoefte-analise wat die belegger se finansiële adviseur uitgevoer het. Analytics beveel aan dat die Belegger veral sorg dat die inligting in hierdie dokument gepas is, gegewe sy doelwitte, finansiële situasie en spesifieke behoeftes, aangesien daar beperkinge kan wees op die toepaslikheid van die advies. Geen waarborg vir beleggingsprestasie of kapitaalbeskerming moet uit die inligting in hierdie dokument afgelei word nie. Portfolio Analytics (Pty) Ltd, FSP is 'n gemagtigde Finansiële Diensteverskaffer. FSP No. 631. Telefoon: (011) 463-9600 Faks: (011) 463-8279. Webwerf: www.analytics.co.za. WGA Wealth Group (PTY) Ltd is 'n gemagtigde Finansiële Diensteverskaffer. FSP No.49917 Tel: 0823771748 Web: www.wgawealth.co.za